

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

M 2 3 1 5 6 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 2**Ponedeljek, 5. junij 2023 / 90 minut (60 + 30)**

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Konceptni list je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Izpitna pola v delu A vsebuje 5 nalog polodprtega tipa, od katerih izberite in rešite 4, v delu B pa 3 naloge odprtega tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike so v priloženi barvni prilogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**.

Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutek naloge dela B, ki ga lahko napišete na konceptni list, se pri ocenjevanju ne upošteva.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 24 strani (1–24), od tega 3 prazne. Barvna priloga ima 12 strani (25–36).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

DEL A**1. naloga: Sakralna arhitektura v novem veku**

1.1. Cerkev na slikah 1.1 in 1.1a uvaja novo obliko sakralnega prostora. Poimenujte tip tlorisa in ga predstavite z dvema arhitekturnima značilnostma.

Tip tlorisa: _____ (1)

Arhitekturni značilnosti: _____
_____
_____
_____ (2)
(3 točke)

1.2. Opišite dve slogovni značilnosti arhitekture na slikah 1.2 in 1.2a.

_____
_____
_____
_____
_____ (2 točki)

1.3. Katere antične stavbne prvine je uporabil arhitekt stavbe na sliki 1.3? Navedite dve.

_____
_____
_____ (1 točka)

2. naloga: Prepoznavanje motiva

2.1. Katera snov je skupna likovnim delom na slikah od 2.1 do 2.4?

_____ (1 točka)

2.2. Avtor slike 2.1 je prisostvoval slavnostnemu dogodku in ga tudi upodobil. Imenujte umetnostno obdobje, v katero bi umestili to umetniško delo, in razložite vsebino slike.

Umetnostno obdobje: _____ (1)

Vsebina: _____
_____
_____
_____ (1)
(2 točki)

2.3. Umetnino na sliki 2.2 uvrščamo v obdobje romantike. Napišite dve vsebinski značilnosti romantičnega slikarstva.

_____
_____ (2)

Slikar Eugène Delacroix se je zgledoval po renesančnih in baročnih umetnikih. Navedite tri oblikovne značilnosti njegovega slikarstva.

_____
_____
_____ (3)
(5 točk)

2.4. Kipar in avtor umetnine na sliki 2.3 velja za enega največjih kiparjev vseh časov. V kiparstvo je vnesel vsebinske in oblikovne spremembe. Napišite tri novosti, ki jih razberemo iz njegovih del.

---

(3)

Nanj je vplival tudi veliki umetnik visoke renesanse. Imenujte tega renesančnega umetnika.

---

(1)
(4 točke)

2.5. Oglejte si umetnino na sliki 2.4. Kaj predstavlja slika?

---

(1)

Kaj je umetnika navdihnilo za to tragično podobo?

---

(1)

Na sliki se je slikar odrekel barvi. Kaj simbolno predstavlja odsotnost barvne palete?

---

(1)
(3 točke)

3. naloga: Portret v 19. in 20. stoletju

3.1. Kdo so upodobljenci (po svoji vlogi oziroma družbenem položaju) na slikah 3.1, 3.2, 3.3 in 3.4?

Slika 3.1: _____

Slika 3.2: _____

Slika 3.3: _____

Slika 3.4: _____

(4)

V katero umetnostnozgodovinsko obdobje spada slika 3.3?

_____

(1)
(5 točk)

3.2. Pripadnik katere umetnostne smeri je avtor slike 3.4?

_____

(1)

Kaj je značilno za to umetnostno smer?

_____

_____

(1)
(2 točki)

3.3. Velázquezova slika (3.5) je Goyi (3.6) služila za vzor. Navedite dva elementa, ki sta slikama skupna.

_____

_____

(2 točki)

4. naloga: Prepoznavanje umetnika

4.1. Kdo je arhitekt stavb na slikah od 4.1 do 4.6?

_____ (1 točka)

4.2. Ta arhitekt je deloval v treh evropskih prestolnicah. Poimenujte jih. Zraven dopišite ustrezne številke ob slikah arhitekture, ki stoji v posamezni prestolnici.

_____, slike _____

_____, slike _____

_____, slike _____

(3 točke)

4.3. Stavba na slikah 4.2 in 4.2a je mestna palača. S pomočjo slike 4.2 predstavite dve značilnosti njene zunanjsčine.

_____
_____
_____
_____
_____

(2)

Kaj simbolizira veliko stopnišče v njeni notranjščini (slika 4.2a)?

_____
_____
_____
_____
_____

(1)

Po kateri palači se je zgledoval arhitekt? Izberite pravilen odgovor.

- A Ca d' Oro
- B Palača Medici-Riccardi
- C Doževa palača

(1)
(4 točke)

4.4. Poimenujte arhitekture na slikah 4.2, 4.3 in 4.4.

Slika 4.2: _____

Slika 4.3: _____

Slika 4.4: _____

(3 točke)

4.5. Pri stavbi na sliki 4.4 se je avtor navdihoval pri značilnem tipu grške antične arhitekture. Imenujte ta stavbni tip.

_____ (1)

Kaj simbolno predstavlja arhitektura na sliki 4.4?

_____
_____
(1)
(2 točki)

4.6. Arhitekturni slog tega umetnika imenujemo moderni klasicizem. Pojasnite ta pojem.

_____
_____
_____
_____
(1 točka)

4.7. Kateri nedokončani projekt tega arhitekta razkriva relief na evrskem kovancu (slika 4.6)?

_____ (1 točka)

5. naloga: Avantgardne smeri 20. stoletja

5.1. Zgodnji modernizem je čas umetniških avantgard. Vsaka od njih ima običajno svoj manifest. Kaj je manifest?

---

(1)

Odlomki iz besedil A, B in C so vzeti iz manifestov. Preberite jih in zapišite, kateri avantgardni smeri pripadajo. Zraven dopišite ustrezno številko slike v slikovnem gradivu te naloge.

A »Razglašamo, da je veličino sveta obogatila nova lepota: lepota hitrosti. Dirkalni avtomobil, ki krasijo pokrov njegovega motorja debele cevi, podobne kačam z eksplozivno sapo ... tuleč avtomobil, ki se zdi, kot da jaha na topovskem izstrelku, je lepši od samotraške Nike.«

Smer: _____ ; slika št.: _____

B »Beseda dada simbolizira najprimitivnejše razmerje do resničnosti, ki nas obdaja ...«

Smer: _____ ; slika št.: _____

C »Narek misli ob odsotnosti vsakršnega nadzorstva, ki bi ga izvajal razum, zunaj slehernih estetskih ali moralnih predsodkov.«

Smer: _____ ; slika št.: _____

(3)
(4 točke)

5.2. Primerjajte umetniški deli na slikah 5.1 in 5.6. Predstavite tri skupne oblikovne ali vsebinske značilnosti obeh del.

(3 točke)

5.3. Kdo je avtor umetniškega dela na sliki 5.2?

_____ (1)

Katero novo tehniko prepoznate na sliki 5.2?

_____ (1)
(2 točki)

5.4. Zakaj je delo na sliki 5.4 eno od prelomnejših v razvoju umetnosti 20. stoletja? Pojasnite z dvema navedbama.

_____
_____
_____
_____
_____ (2 točki)

5.5. Kateri avantgardni smeri pripada umetnina na sliki 5.7? V kateri državi se ta smer najprej razvije?

Ime smeri: _____ (1)

Država: _____ (1)

Predstavite dve značilnosti te avantgardne smeri.

_____
_____
_____
_____
_____ (2)
(4 točke)

DEL B**6. naloga**

Oglejte si umetniško delo na sliki 6.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
  2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
  3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
  4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
  5. Primerjajte delo na sliki 6.1 s tistim na sliki 6.2 glede na vsebino in obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
  6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
- Skupaj 20 točk*

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

7. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 7.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
  2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
  3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
  4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
  5. Primerjajte delo na sliki 7.1 s tistim na sliki 7.2 glede na obliko in vsebino. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
  6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
- Skupaj 20 točk*

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

8. naloga

Oglejte si umetniško delo na sliki 8.1 in ga predstavite:

1. Zapišite ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko delo), naslov umetniškega dela (pri arhitekturi pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in delo slogovno opredelite.
(4 točke)
  2. Razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje telesnosti, oblikovanje prostora (perspektiva), kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi.
(3 točke)
  3. Razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...).
(3 točke)
  4. Navedite okoliščine nastanka umetnine, umetniške vplive in pomen za umetnost.
(3 točke)
  5. Primerjajte delo na sliki 8.1 s tistim na sliki 8.2 glede na vsebino in obliko. Poudarite tako podobnosti kot razlike.
(5 točk)
  6. Primerjalno opredelite svoj odnos do obeh del.
(2 točki)
- Skupaj 20 točk*

Odgovarjajte tako, da navajate elemente naloge v zaporedju, danem v vprašanjih. Oblikujte besedilo v smiselno povezanih povedih. Izogibajte se splošnim opredelitvam. Besedilo naj bo dolgo od 200 do 350 besed (približno eno do tri strani).

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 3 1 5 6 1 1 2 2 3

Prazna stran

Slika 3.3

Slika 3.4

Slika 3.5

Slika 3.6

M 2 3 1 5 6 1 1 2 3 3

5. naloga: Avantgardne smeri 20. stoletja

Slika 5.1

Slika 5.2

Slika 5.3

Slika 5.4

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 3 1 5 6 1 1 2 3 5

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

6. naloga

Slika 6.1

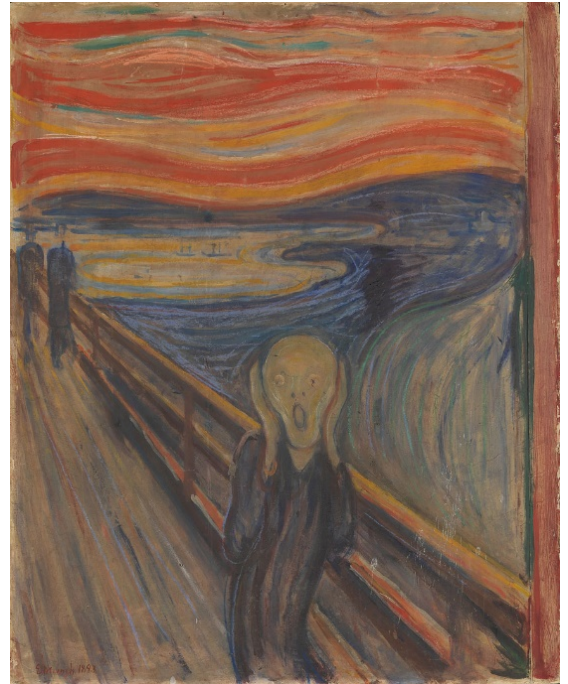

Slika 6.2

7. naloga

Slika 7.1

Slika 7.2

8. naloga

Slika 8.1

Slika 8.2